

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003666

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гордієнко Тетяна Олександрівна

2. Tetiana Gordiienko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика

Галузь / галузі знань: журналістика

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медіа та комунікації

Дата захисту: 12-09-2025

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10507

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Англійська

Коди тематичних рубрик: 19, 19.01.29

Тема дисертації:

1. Використання цифрових платформ в умовах кризи: кейс Telegram під час повномасштабного вторгнення в Україну 2022 року.
2. The use of digital platforms in a crisis: the case of Telegram during the full-scale invasion of Ukraine 2022

Реферат:

1. Гордієнко Т. О. Використання цифрових платформ у кризових ситуаціях: кейс Telegram під час повномасштабного вторгнення в Україну 2022 року. — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі «06 Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика». — Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Київ, 2025. У дисертації розглядається використання цифрової платформи Telegram як джерела інформації під час кризових ситуацій, зосереджуючись на кейсі України після повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році. В роботі досліджуються мотивація та обґрунтування вибору користувачів, роль медійних та технологічних можливостей платформи у формуванні їх підходів до споживання медіа, а також стратегії, що використовуються як самими користувачами, так і медіафахівцями при взаємодії з платформою. У дослідженні поставлено три основні дослідницькі питання: (1) Які особливості спонукали користувачів обирати Telegram як основну платформу для споживання новин під час кризи? (2) Як можливості

(affordances) платформи вплинули на формування новинних звичок користувачів? та (3) Як українські медіафахівці адаптують свої професійні практики в Telegram у відповідь на потреби користувачів та обмеження платформи під час кризових умов? Дослідження поєднує дві аналітичні перспективи – користувачів та медіапрофесіоналів. Емпіричну базу становлять 40 напівструктурованих глибинних інтерв'ю з користувачами Telegram та 10 інтерв'ю з медіапрофесіоналами. Теоретично дослідження спирається на три взаємодоповнювальні підходи: використання та задоволення (Uses and Gratifications), технологічних та медійних властивостей платформ (Media Affordances) та підходах кризових комунікацій (Crisis Communication). Таке поєднання дозволяє розглядати Telegram не лише як технічний інструмент, а як соціотехнічне середовище, що формується у взаємодії користувацьких мотивів, особливостей платформи та умов війни. Додатково застосовано модель MAIN (Sundar, 2008) для аналізу властивостей платформ (affordances), як модальність, агентність, інтерективність та навігаційність, які впливають на пошук та сприйняття інформації. Результати дослідження розкривають складний взаємозв'язок між активністю користувачів та дизайном платформи. Українські користувачі надавали пріоритет швидкості, локальній специфіці та відчуттю контролю над споживанням інформації, водночас враховуючи проблеми дезінформації, емоційного перевантаження та цифрової безпеки. Важливими факторами для користувачів також була можливість своєчасно отримувати сповіщення про повітряні тривоги та повітряні загрози. Таким чином, платформа виконувала повний інформаційний цикл, від початкового поширення попереджень про загрози до моніторингу та подальшого інформування після подій. Поведінка користувачів також виявила стратегії щодо вибіркової залученості та саморегуляції. Інтерфейс Telegram сприяв таким стратегіям завдяки налаштуванням сповіщень, підписки на канали та інтерфейсу, вільному від алгоритмічних рекомендацій. Функції, які мотивували користувачів звертатися до Telegram як до основної платформи для споживання медіа в період кризи, поділялися на два класи властивостей, згідно з моделлю MAIN (Sundar, 2008), а саме: модальність (Modality) та навігаційність (Navigability). Цей висновок підкреслює, що хоча функції платформи дозволяють користувачам здійснювати певний набір дій, їхні потреби та досвід впливають на те, як ці функції розглядаються та використовуються. Дисертаційна робота сприяє розумінню нових цифрових платформ у кризових комунікаціях та дослідженнях аудиторії. Вона підкреслює важливість вивчення малодосліджених платформ, таких як Telegram, особливо в контекстах, коли інфраструктура мейнстрімних медіа перебуває під тиском, а сама платформа несе різноманітні загрози та безпекові ризики. Дослідження також враховує досвід користувачів в екстремальних умовах повномасштабної війни, представляючи унікальну перспективу для досліджень та розробки політик в кризових ситуаціях. Ключові слова: медіа, журналістика, соціальні мережі, цифрові платформи, Телеграм, медіаспоживання, властивості медіа, кризові комунікації, війна, інформаційна війна, безпека, дезінформація, пропаганда, конфлікт, Україна.

2. Gordiienko T. O. The use of digital platforms in a crisis: the case of Telegram during the full-scale invasion of Ukraine 2022. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in field of study 06 Journalism, programme subject area 061 Journalism. – National University "Kyiv-Mohyla Academy", Kyiv, 2025. The dissertation examines the use of the Telegram digital platform as a source of information during crisis situations, focusing on the case of Ukraine following the full-scale Russian invasion in 2022. It investigates the motivations and selection rationale behind user adoption, the role of platform affordances in shaping media consumption patterns, and the strategies employed by both users and media professionals. There are three primary research questions posed within the study: (1) What features guided users in choosing Telegram as their main platform for news consumption during the crisis? (2) How did the platform's affordances influence the formation of user news routines? and (3) How do Ukrainian media professionals adapt their professional practices on Telegram in response to user needs and platform constraints during crisis conditions? The study combines two analytical perspectives – users and media professionals. The empirical base consists of 40 semi-structured in-depth interviews with Telegram users and 10 interviews with media professionals. Theoretically, the study is based on three complementary approaches: Uses and Gratifications, Media Affordances, and Crisis Communications. This combination allows us to consider Telegram not only as a technical tool, but also as a socio-technical environment formed in the interaction of user motives, platform features, and war conditions.

Additionally, the MAIN model (Sundar, 2008) was applied to analyze the properties of platforms (affordances), such as modality, agency, interactivity, and navigability, which affect the search and perception of information. The findings reveal a complex intertwining between user agency and platform's design. Ukrainian users prioritized speed, local specificity, and a sense of control over information consumption, while also encompassing issues of misinformation, emotional overload, and digital security. Important factors for users were also the ability to receive timely notifications about air raid alerts and air threats. In this way, the platform performed a full information cycle, from the initial dissemination of threat warnings to monitoring and then post-event information. User behavior also revealed patterns of selective engagement and self-regulation. Telegram's interface facilitated such strategies through its notification settings, the ability to subscribe discreetly, and an interface free from algorithmic recommendations. Features that motivated users to turn to Telegram as their primary platform for media consumption during the crisis period fell into two classes of affordances, according to the MAIN model (Sundar, 2008), namely Modality and Navigability. This finding underscores that though platform features enable certain users' practices, their needs and experiences influence how those features are regarded and utilized. The dissertation contributes to the understanding of emerging digital platforms in crisis communication and audience studies. It underlines the importance of examining under-researched platforms like Telegram, especially in contexts where mainstream media infrastructures are under pressure and the platform in question itself carries a variety of security threats and risks. The study also takes into account the experiences of users in the extreme conditions of full-scale war, presenting a unique perspective for research and policymaking in crisis situations. Keywords: media, journalism, social media, digital platforms, Telegram, media consumption, media affordances, crisis communication, war, information war, security, disinformation, propaganda, conflict, Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гордієнко, Т. (2024). Від приватного спілкування до інформаційних бульбашок: як месенджери змінюють споживання новин. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Т. 35, № 6, 280–288.
- Гордієнко, Т. (2025). Вплив додатків для обміну повідомленнями на кризові та ризик-комунікації. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Т. 36, № 1, 230–236.
- Гордієнко, Т. (2025). Методологічні підходи до вивчення цифрових платформ. Communications and communicative technologies. № 25, 67–74.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлова Дарія Вадимівна
2. Dariya Orlova

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 061

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6379-7788

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смола Лідія Євстахіївна
2. Lidiya Smola

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3780-5163

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стеблина Наталія Олександрівна
2. Nataliia Steblyna

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9799-9786

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захарченко Артем Петрович

2. Artem Zakharchenko

Кваліфікація: д. соц. ком., доц., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3877-8403

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлев Максим Володимирович

2. Maksym Yakovlyev

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7774-3513

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сусська Ольга Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сусська Ольга Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Басенко Олена Едуардівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна